

**Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської
обласної військової адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка**

Кафедра мистецьких дисциплін та методик їх навчання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-педагогічної
роботи **Марія БОДНАР**

«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ХУДОЖНІ СТИЛІ ТА НАПРЯМИ У МИСТЕЦТВІ

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань А Освіта

Спеціальність А4 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)

Кременець, 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Художні стилі та напрями у мистецтві» для здобувачів з галузі знань А Освіта спеціальності А4 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво). Кременець, 2025. 20 с.

Розробник:

Ратинська Інна Василівна – завідувач кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, кандидат педагогічних наук, доцент.

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання.

Протокол №1 від 29 серпня 2025 року

Завідувач кафедри

Інна РАТИНСЬКА

ВСТУП

Програма укладена відповідно до вимог освітньо-професійної програми Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво), Професійного стандарту вчителя закладу загальної середньої освіти з урахуванням актуальних тенденцій у педагогіці мистецтва, де акцент робиться на інтеграції теоретичних знань з практичними навичками для ефективного провадження педагогічної діяльності в закладах загальної середньої освіти.

Зміст курсу сприятиме розвитку культурної компетентності майбутніх педагогів, посиленню національної ідентичності через вивчення кращих зразків зарубіжного й українського мистецтва та підготовці до використання міждисциплінарних підходів у освітньому процесі, що є ключовим для формування всебічно розвиненої особистості учнів.

У процесі вивчення курсу здобувачі оволодіють знаннями про художні стилі та напрями в мистецтві від античності до сучасності, навчатися аналізувати твори різних видів мистецтва (музика, живопис, архітектура, література, скульптура), розвиватимуть навички критичного мислення та педагогічного застосування цих знань. Вони набудуть умінь проводити порівняльний аналіз художніх творів, інтегрувати елементи світового й українського мистецтва в зміст уроків, а також утілювати власні методичні розробки, що дозволить їм стати компетентними фахівцями, здатними передавати культурну спадщину та стимулювати творчість учнів.

Курс побудовано на принципах міждисциплінарності, що сприяє глибшому розумінню культурних процесів з фокусом на кращі європейські й українські мистецькі зразки.

Індивідуальні завдання спрямовані на персоналізоване вивчення тем, таких як аналіз українського романтизму чи модернізму, з метою розвитку творчого мислення, поглиблення теоретичних знань і практичних умінь відповідно до змісту навчальної дисципліни, професійно-значущих й творчих якостей, здатності до інноваційної діяльності.

Ключові слова: *художні стилі, напрями у мистецтві, музичне мистецтво, українське мистецтво, аналіз творів.*

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів денна форма – 4 ECTS Загальна кількість годин – 120	Галузь знань А Освіта	Нормативна	
	Спеціальність А4 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)		
Змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат		1-й	1-й
		Семестр	
	1-2-й	1-2-й	
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2,1	Освітній рівень: другий (магістерський)	28 год.	10 год.
		Практичні	
		30 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
		62 год.	104 год.
		Форма контролю: залік / екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми здобуття освіти – 48 % / 52 %

для заочної форми здобуття освіти – 13 % / 87 %

II. Мета і завдання вивчення освітнього компонента

Метою вивчення курсу є формування у здобувачів цілісного уявлення про художні стилі та напрями у світовому і, зокрема, українському мистецтві, розвиток здатності аналізувати стильові особливості творів музичного, образотворчого та сценічного мистецтва, інтегрувати ці знання у професійну діяльність учителя мистецтва в закладах загальної середньої освіти.

Основними завданнями вивчення означеного освітнього компоненту є:

- розкрити генезу художніх стилів і напрямів у контексті розвитку світової та української культури;
- охарактеризувати стильові ознаки музичних і візуальних мистецьких творів;
- навчити аналізу мистецьких явищ у міждисциплінарному контексті;
- сформувати вміння відбирати художній матеріал для освітнього процесу;
- виховати естетичний смак і національну мистецьку свідомість.

У результаті вивчення освітнього компоненту «Художні стилі та напрями у мистецтві» у здобувачів формуються такі компетентності:

Інтегральна

Здатність здобувача розв'язувати складні освітні завдання та проблеми у галузі загальної середньої мистецької освіти, що передбачає інноваційну діяльність, проведення науково-педагогічних досліджень сучасних проблем музичної педагогіки та характеризується комплексністю і невизначеністю умов організації освітнього процесу.

Загальні:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), творчо самовиражатися, поважати українську національну культуру та приймати обґрунтовані рішення; усвідомлювати значення національно-культурної самоідентичності.

ЗК 6. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

Фахові:

ФК 3. Здатність до поглиблення мистецько-педагогічних і психологічних знань необхідних для навчання мистецтву з урахуванням

вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти; розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК 8. Здатність до глибокого відчуття, емоційного самовираження під час сприймання та відтворення музичних композицій, до усвідомленого ціннісного ставлення до мистецьких творів, рефлексії.

ФК 10. Здатність розпізнавати, аналізувати та інтерпретувати основні художні стилі, напрями та течії в історії мистецтва; усвідомлювати їхні культурні, історичні та естетичні особливості; критично осмислювати розвиток мистецьких форм у контексті епохи, уміти порівнювати стилі та визначати їхній вплив на сучасне мистецтво.

ФК 11. Здатність інтегрувати сучасні види мистецтва та мистецькі практики в освітній процес з метою формування в здобувачів загальної середньої освіти цілісного художнього світогляду, а також задоволення їхніх творчих потреб і мистецьких інтересів.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. *Розуміє* значущість культури і мистецтва для виховання і розвитку особистості учня, *керується* у своїй діяльності цінностями світової і національної музичної культури, принципами полікультурної толерантності, діалогу і співробітництва.

ПРН 5. *Розуміє і розрізняє* художні стилі та напрями у мистецтві, *аналізує й використовує* знання в освітньому процесі забезпечуючи запити та потреби здобувачів загальної середньої освіти, що стосуються різних форм мистецької діяльності..

ПРН 8. *Розуміє, пояснює* сутність принципів формування культуровідповідного змісту загальної мистецької (музичної) освіти, *володіє* сучасним методичним інструментарієм, формами організації, традиційними і сучасними методами та засобами художньо-творчого розвитку особистості.

ПРН 15. *Виявляє* емоційну чутливість, здатність до рефлексії та ціннісного ставлення до музичних творів різних епох, стилів і жанрів, *уміє* відтворювати, інтерпретувати, аналізувати й пояснювати їхній ідейний та художньо-образний зміст. *Використовує* музично-виконавську майстерність під час проведення уроків мистецтва, а також у мистецько-виховній діяльності.

На засвоєння вибіркового освітнього компоненту «Художні стилі та напрями у мистецтві» у робочому навчальному плані відведено 4 кредити ECTS (120 год.).

III. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА ПРОГРАМА

Змістовий модуль 1. Витоки, класичні та національні стилі мистецтва

Тема 1. Вступ до дисципліни. Предмет, мета, завдання, методологія дослідження стилів і напрямів мистецтва (2 год.)

План заняття

1. Поняття «стиль» і «напрямок» у контексті історії мистецтва.
2. Методологічні основи вивчення художніх стилів.
3. Значення дисципліни у підготовці сучасного вчителя мистецтва.

Зміст лекції:

Поняття «художній стиль» розглядається як сукупність формотворчих принципів, художніх засобів та ідейно-естетичних орієнтирів певної епохи. Визначаються відмінності між категоріями «стиль», «манера», «напрямок». Аналізуються методологічні підходи – історико-культурний (Г. Вельфлін, А. Гільдебранд), структурно-семіотичний, феноменологічний. Розглядається становлення українського мистецтвознавства: внесок М. Голубця, Г. Логвина, О. Ріпка, О. Федорука.

Підкреслюється педагогічна цінність вивчення стилів для формування естетичного смаку учнів, розвитку міжмистецьких асоціацій та інтеграції знань у шкільному курсі «Мистецтво».

Тема 2. Первісне, античне та середньовічне мистецтво як витоки художньої свідомості (2 год.)

План заняття

1. Первісне мистецтво: знаки, символи, ритуал як зародки стилю.
2. Антична естетика гармонії і пропорції.
3. Християнське середньовічне мистецтво. Давньоукраїнські іконописні традиції.

Зміст лекції:

Розглядається первісне мистецтво як форма комунікації з природою і сакральним світом. Аналізуються наскельні зображення Кам'яної Могили, трипільська орнаментика як ранній прояв стилізації.

Антична культура представлена принципами **калокагатії** – гармонійного поєднання духовного і тілесного. Розкривається вплив античного канону (Пропорції Поліклета, ідеал краси Афродіти Кнідської) на європейське мистецтво.

Середньовіччя – переосмислення гармонії у духовній площині: символізм, ієрархічність, відмова від натуралізму.

В українському контексті – монументальний живопис Софії Київської, мозаїки Михайлівського Золотоверхого собору, іконопис Алімпія Печерського. Символ як універсальна мова середньовічного мистецтва.

Педагогічний аспект: методика розповіді про символ і знак у мистецтві для учнів середньої школи; створення навчальних ілюстрацій на основі античних орнаментів.

Тема 3. Мистецтво Ренесансу: гуманістичні ідеали й українські паралелі (2 год.)

План заняття

1. Гуманізм і відкриття людини як міри всіх речей.
2. Європейський Ренесанс: етапи та головні митці.
3. Українське Відродження: культурно-освітні центри і мистецькі здобутки.

Зміст лекції:

Ренесанс розглядається як епоха гуманістичного перевороту: переосмислення місця людини у світі. Аналізуються принципи перспективи, пропорції, анатомічної точності (Леонардо, Мікеланджело, Рафаель).

В українській культурі – розвиток книгодрукування, освіти, архітектури: друкарня Івана Федорова, Острозький культурний центр, Львівське братство. Розглядаються елементи ренесансної стилістики в архітектурі Успенської церкви, Чорної кам'яниці у Львові, Кам'янецькій ратуші.

Підкреслюється зв'язок ренесансного гуманізму з педагогічною ідеєю розвитку творчої особистості.

Тема 4. Бароко та українське бароко: стиль контрастів, пишності та духовності (2 год.)

План заняття

1. Бароко як художній тип мислення.
2. Українське бароко: архітектура, живопис, музика.
3. Символіка та духовна образність барокового мистецтва.

Зміст лекції:

Бароко постає як стиль контрастів: земне – небесне, світло – тінь, рух – статика. Визначаються ознаки барокового світогляду – емоційність, алегоричність, театральність.

Українське бароко – «козацьке бароко» розглядається як національний стиль, як унікальне явище, де з'єдналися західноєвропейська декоративність і східнохристиянська духовність: собор св. Юра у Львові, Троїцький собор у Чернігові, Києво-Печерська лавра.

Музика бароко – поліхорність, контрапункт, велич духовної тематики. М. Дилецький – автор «Граматики музикальної», композитор і теоретик українського партесного співу, традиція духовного концерту.

Бароко як педагогічний ресурс: розвиток емоційного інтелекту, уявлення про символ і метафору як засіб художнього вираження

Тема 5. Класицизм, сентименталізм і романтизм: гармонія, почуття, свобода (2 год.)

План заняття

1. Класицизм – стиль гармонії й логічності.
2. Сентименталізм – чуттєвість і людяність.
3. Романтизм – бунт духу, емоція і природа.

Зміст лекції:

Класицизм спирається на раціональну впорядкованість і нормативність (архітектура Києва XVIII ст., театр, мова симетрії). Сентименталізм відкриває сферу людських почуттів, приватного досвіду.

Романтизм – заперечення раціоналізму, утвердження духовної свободи та природи як вищої гармонії. В українському мистецтві романтизм проявляється у творчості Т. Шевченка, М. Лисенка, М. Вербицького, художників школи І. Сошенка.

Педагогічний аспект: методика художнього аналізу образу героя і природи у творах мистецтва.

Тема 6. Реалізм і натуралізм: мистецтво правди життя (2 год.)

План заняття

1. Естетика реалізму – зображення дійсності у формах самої дійсності.
2. Українські реалісти у живописі та музиці.
3. Реалізм як основа художнього виховання.

Зміст лекції:

Реалізм прагне об'єктивно передати соціальну, психологічну й побутову правду епохи. Українські митці – Іван Труш, Сергій Васильківський, Опанас Сластіон – у своїх картинах показують глибину народного життя. У музиці реалізм відображено у творчості М. Лисенка, С. Людкевича. музика «Катерини» М. Аркаса, опера «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського. Відображення народного життя, героїчних і моральних тем. Порівняльний аналіз натуралізму як крайності реалізму – втрати ідеалу заради фактичності.

Педагогічна перспектива: використання реалізму для формування світогляду учнів, розуміння соціальних контекстів мистецтва

Тема 7. Імпресіонізм і символізм: нова мова почуттів і знаків (2 год.)

План заняття

1. Імпресіонізм – мистецтво миттєвих вражень.
2. Символізм – ідея духовної реальності.
3. Українські інтерпретації імпресіонізму і символізму.

Зміст лекції:

Імпресіонізм формує новий тип художнього бачення: світло, колір, рух, момент. Паралелі між живописом (І. Труш) і музикою (Я. Степовий, К. Стеценко, М. Леонтович).

Символізм – реакція на втрату духовності, прагнення до містичного. У поезії – О. Олесь, у музиці – М. Вериківський.

Педагогічний аспект: формування у школярів здатності відчувати художню атмосферу, проводити міжмистецькі паралелі між живописом і музикою

Тема 8. Модерн і українська сецесія: мистецтво лінії, орнаменту й краси (2 год.)

План заняття

1. Філософія модерну: «мистецтво для життя».
2. Українська сецесія в архітектурі, живописі, музиці.
3. Синтез народних мотивів і європейських тенденцій.

Зміст лекції:

Модерн як універсальний стиль початку ХХ ст. прагнув об'єднати мистецтво й побут. В Україні – формування національного варіанта модерну: архітектура В. Кричевського, живопис О. Кульчицької, школа М. Бойчука (бойчукізм), творчість О. Екстер, О. Богомазова, Г. Нарбута.

У музиці – символічні мотиви й неофольклорні риси (Л. Ревуцький, Б. Лятошинський, С. Людкевич, розвиток симфонізму та неофольклоризму).

Модерн як приклад педагогічної інтеграції мистецтв: створення навчальних проєктів на основі стилістики української сецесії.

Педагогічний аспект: як навчати учнів сприймати «незрозуміле» мистецтво модернізму через емоційний досвід і асоціації.

Змістовий модуль 2. Авангард і сучасні художні практики ХХ–ХХІ століть

Тема 9. Мистецтво тоталітарної доби: соцреалізм і «внутрішня еміграція» митців (2 год.)

План заняття

1. Формування естетики соціалістичного реалізму.
2. Українські митці у радянських ідеологічних умовах.
3. Двоїстість мистецького процесу: офіційне та неофіційне мистецтво.

Зміст лекції:

Розглядається мистецтво як інструмент пропаганди тоталітарної доби. Соцреалізм – офіційний стиль, що вимагав героїзації праці та позитивного героя.

Водночас існували альтернативні шляхи: збереження духовності через символічну мову, традицію, фольклор.

Українські приклади – живопис Т. Яблонської, графіка В. Касіяна, музика Л. Ревуцького, Г. Майбороди.

Педагогічна лінія: як аналізувати мистецтво «між рядками» – виховання критичного сприйняття.

Тема 10. Авангардизм: експеримент і новаторство (2 год.)

План заняття:

1. Футуризм, кубізм, експресіонізм, абстракціонізм – нові художні пошуки.
2. Український авангард: живопис, сценографія, музика.
3. Педагогічні інновації авангардного мистецтва.

Зміст заняття:

Авангард як реакція на кризу класичних форм. Деструкція традицій, геометризація простору, експеримент зі звуком і кольором.

Український авангард: К. Малевич (супрематизм), О. Екстер (театральні декорації, колористика), Д. Бурлюк (футуризм), О. Богомазов, В. Пальмов, М. Бойчук.

У музиці – експерименти М. Вериківського, Л. Ревуцького, неокласичні тенденції Б. Лятошинського, М. Леонтович (інтонаційні новації).

Значення авангарду у вихованні творчості: розвиток уяви, візуального мислення, вміння виходити за межі стандартного.

Тема 11. Неоавангард і експериментальні мистецькі практики другої половини ХХ ст. (2 год.)

План заняття

1. Відродження авангардних ідей після 1960-х.
2. Український неоавангард і андеграунд.
3. Перформанс, інсталяція, концептуалізм як нові форми мистецтва.

Зміст лекції:

Неоавангард – повернення до вільного експерименту після періоду цензури.

В Україні – діяльність «київських нонконформістів» (О. Звіринський, В. Зарецький, А. Сумар, Л. Жоголь), групи «Рух», мистецькі експерименти А. Горської.

У музиці – творчість В. Сильвестрова, Л. Грабовського, які формують український варіант постсеріалізму.

Педагогічно – осмислення мистецтва як процесу, а не продукту; розвиток критичного і рефлексивного мислення.

Тема 12. Постмодернізм у мистецтві: гра, іронія, цитата (2 год.)

План заняття

1. Постмодерн як світогляд і художній феномен.
2. Ознаки постмодернізму: симулякр, деконструкція, колаж.
3. Український постмодернізм у мистецтві й музиці.

Зміст лекції:

Постмодернізм заперечує єдину істину – замість неї пропонує гру смислів, поєднання стилів, поєднання високого і масового, іронію.

В українському контексті: живопис О. Ройтбурда, І. Марчука (метод «пльонтанізм»), сучасна сценографія Д. Лідера, М. Примаченко (фольклорна фантастика).

У музиці – творчість Є. Станковича, М. Скорика, зокрема постмодерні елементи (цитатність, стилізація, жанрові алюзії), ДахаБраха (етно-експеримент), ONUKA (синтез електроніки та традиції). Мультимедійне мистецтво, відео-арт, перформанс, інсталяція.

Педагогічна перспектива: навчити учнів бачити багатозаровість і гумор у мистецтві; створювати власні арт-колажі.

Тема 13. Сучасне мистецтво України: мультикультурність, технології, глобальні виклики (2 год.)

План заняття

1. Сучасні художні практики: цифрове мистецтво, медіарт, екопроекти.
2. Музичне мистецтво ХХІ століття: синтез традицій і новітніх технологій.
3. Українське мистецтво у глобальному контексті.

Зміст лекції:

Огляд сучасних тенденцій: інтерактивне мистецтво, NFT, віртуальні інсталяції, цифрові аудіовізуальні перформанси, Digital art, медіа-арт.

Українські митці: Ж. Кадирова (соціальне мистецтво), Р. Мінін (цифровий реалізм), А. Кахідзе (документальна перформативність), проекти «Мистецтво під час війни». Українські мистецькі події: «ГогольFest», «Porto Franko», «Book Space»

Музика: композитори В. Польова, Б. Сегіна, І. Небесний, сучасні саунд-артисти.

Педагогічний аспект: цифрові інструменти для мистецької освіти (Musescore, Canva, Jamboard, Padlet); мистецтво як засіб громадянського виховання й рефлексії війни.

Тема 14. Інтеграція художніх стилів у навчальному процесі школи (2 год.)

План заняття

1. Міжпредметна інтеграція в мистецькій освіті.
2. Методика аналізу художнього стилю в шкільному курсі «Мистецтво».
3. Формування художнього мислення учнів через порівняння стилів.

Зміст лекції:

Визначається роль учителя як посередника між історією мистецтва і сучасною дитячою творчістю.

Аналізуються інтегровані моделі уроків:

- «Бароко у музиці й архітектурі» (Бах – Лавра – Дилецький);
- «Імпресіонізм у кольорі та звуці» (Труш – Дебюссі – Стеценко);
- «Модерн і українська сецесія» (Кричевський – Лятошинський).

Пропонуються сучасні дидактичні стратегії: арт-аналіз, інтерактивні карти стилів, STEAM-підходи.

Висвітлюється компетентнісний потенціал дисципліни – розвиток естетичного мислення, творчої інтерпретації та культурної свідомості

IV. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма здобуття освіти						заочна форма здобуття освіти					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Витоки, класичні та національні стилі мистецтва												
Тема 1. Вступ до дисципліни. Предмет, мета, завдання, методологія дослідження стилів і напрямів мистецтва.	6	2	2			2	8	1	-			7
Тема 2. Первісне, античне та середньовічне мистецтво як витоки художньої свідомості.	8	2	2			4	8	1	-			7
Тема 3. Мистецтво Ренесансу: гуманістичні ідеали й українські паралелі.	8	2	2			4	8	0,5	0,5			7
Тема 4. Бароко та українське бароко: стиль контрастів, пишності та духовності.	8	2	2			4	8	0,5	0,5			7

Тема 5. Класицизм, сентименталізм і романтизм: гармонія, почуття, свобода	8	2	2			4	8	0,5	0,5			7
Тема 6. Реалізм і натуралізм: мистецтво правди життя	8	2	2			4	8	0,5	0,5			7
Тема 7. Імпресіонізм і символізм: нова мова почуттів і знаків	8	2	2			4	8	0,5	0,5			7
Тема 8. Модерн і українська сецесія: мистецтво лінії, орнаменту й краси	8	2	2			4	8	0,5	0,5			7
Усього годин за Зм.м. 1	62	16	16			30	64	5	3			56
Змістовий модуль 2. Авангард і сучасні художні практики XX–XXI століть												
Тема 9. Мистецтво тоталітарної доби: соцреалізм і «внутрішня еміграція» митців	8	2	2			4	9	0,5	0,5			8
Тема 10. Авангардизм: експеримент і новаторство	10	2	2			6	9	0,5	0,5			8
Тема 11. Неоавангард і експериментальні мистецькі практики другої половини XX ст.	8	2	2			4	9,5	1	0,5			8
Тема 12.	10	2	2			6	9	1	-			8

Постмодернізм у мистецтві: гра, іронія, цитата											
Тема 13. Сучасне мистецтво України: мультикультурність, технології, глобальні виклики	10	2	2			6	9,5	1	0,5		8
Тема 14. Інтеграція художніх стилів у навчальному процесі школи	12	2	4			6	10	1	1		8
Усього годин за Зм.м. 2	58	12	14			32	56	5	3		48
Усього годин	120	28	30			62	120	10	6		104

V. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Тема 1	Аналіз художнього стилю як наукової категорії	2	
Тема 2	Первісне та античне мистецтво: образ, символ, форма	2	
Тема 3	Середньовічне мистецтво та іконопис: духовна символіка образу	2	
Тема 4	Ренесанс: гуманістичні ідеї у творах мистецтва	2	
Тема 5	Бароко: контраст, рух, емоційність.	2	
Тема 6	Класицизм і романтизм: від гармонії до емоції	2	
Тема 7	Реалізм: правда життя у мистецтві	2	
Тема 8	Імпресіонізм: кольоровий звук і музика світла	2	

Тема 9	Символізм і модерн: художня мова натяків.	2	2
Тема 10	Український авангард: експеримент і нові форми	2	
Тема 11	Мистецтво тоталітарної доби: офіційне й неофіційне.	2	
Тема 12	Неоавангард і андеграунд: пошук нових сенсів	2	
Тема 13	Постмодернізм: гра і цитата в сучасному мистецтві.	2	
Тема 14	Сучасне мистецтво України: технології, медіа, війна	2	2
Тема 15	Інтеграція художніх стилів у навчальному процесі школи	2	2
Разом годин		30	6

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ (ПЕДАГОГІЧНІ КЕЙСИ)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Тема 1	Формування розуміння стильових відмінностей у мистецтві (на прикладі класицизму та романтизму)	4	6
Тема 2	Методичні підходи до вивчення барокового стилю в шкільному курсі мистецтва	4	7
Тема 3	Інтеграція видів мистецтва як засіб формування відчуття стилю	4	7
Тема 4	Педагогічні шляхи осмислення учнями феномену сучасного мистецтва (постмодерн, авангард)	4	7
Тема 5	Емоційно-образна взаємодія музики та живопису у навчальному процесі	4	7
Тема 6	Формування вмінь розпізнавати стильові ознаки музичного твору	4	7

Тема 7	Розвиток толерантності до різних художніх напрямів у процесі навчання мистецтва	4	7
Тема 8	Мистецтво як відображення історичної доби: методи педагогічної інтерпретації	4	7
Тема 9	Міжпредметна інтеграція у вивченні художніх стилів	4	7
Тема 10	Формування художнього смаку учнів засобами стильового аналізу мистецтва	4	7
Тема 11	Використання цифрових технологій у навчанні художніх стилів	5	7
Тема 12	Оцінювання творчих результатів учнів у курсі мистецтва	4	7
Тема 13	Виховний потенціал сучасного українського мистецтва у формуванні духовності учнів	4	7
Тема 14	Педагогічний супровід творчих проєктів і конкурсної діяльності учнів	5	7
Тема 15	Інноваційні форми уроку мистецтва: експеримент і дослідження художнього стилю	4	7
	Разом годин на самостійну роботу	62	104

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- словесні методи – лекція, пояснення, розповідь, бесіда, лекція, семінари-дискусії;
- індуктивні, дедуктивні, аналітичні методи;
- наочні методи – ілюстрація, демонстрація.

VIII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

- **Самостійна робота** студентів: перевірка конспекту, перевірка відповідей на проблемні питання, огляд довідникових видань, посібників з питань науково-методичних досліджень в мистецькій сфері, складання тестових завдань, складання педагогічних кейсів.

– **Поточний контроль** – проведення тематичних опитувань, відпрацювання академічних заборгованостей.

– **Модульний контроль** – включає перевірку засвоєння матеріалу вибіркових тем курсу (змістовий модуль) згідно з тематичним планом шляхом виконання самостійних та практичних завдань, проведення рубіжного тестування.

– **Підсумковий контроль** – залік (I семестр), екзамен (II семестр)

IX. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Засобами оцінювання результатів навчання є:

- презентації результатів виконаних самостійних завдань та досліджень;
- диференційований залік;
- екзамен

X. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Поточне оцінювання (70 б.)														Підсум. тест	Самост. робота	Сума
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	20	100

Шкала оцінювання:

90–100 – відмінно (A) – відмінне виконання лише з незначними помилками;

82–89 – дуже добре (B) – вище середнього рівня з кількома помилками;

74–81 – добре (C) – загалом правильна робота з певною кількістю грубих помилок;

64–73 – задовільно (D) – непогано, але зі значною кількістю недоліків;

60–63 – задовільно (E) – виконання задовольняє мінімальні критерії;

35–59 – незадовільно (FX) – незадовільно з можливістю повторного складання;

0–34 – незадовільно (F) – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на семінарських, практичних заняттях:

1–2 бали – студент виявляє знання та розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища й робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо

осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку стосовно теми, уміє застосовувати знання при розв'язанні завдань за зразком; користується додатковими джерелами.

3 бали – знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події в аспекті бачення смислового взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки та залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Студент здатен на рецензію відповіді іншого студента; може опрацювати матеріал самостійно.

4 бали – студент володіє глибокими й міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; виконує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

5 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів–доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити й розв'язувати проблеми, самостійно здобувати та використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно й творчо викладає матеріал в усній і письмовій формі; розвиває свої обдарування та нахили.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Авангардне мистецтво в Україні, 1910–1930: пам'ять, спогади, свідчення / упоряд. П. Лаврів. Київ : Дух і літера, 2018. 416 с.
2. Бендерська О. Історія та теорія художніх стилів: навч. посібник. Київ: Ліра-К, 2020.
3. Галімов А. Українські палаци. Відновлення історії. Золота доба / А. Галімов, Р. Шаріпов. Харків : КСД, 2022. 320 с.
4. Годж С. Коротка історія мистецтва; пер. з англ. Київ : Yakaboo Publishing, 2020. 224 с.
5. Гомбріх Е. Історія мистецтва; пер. з англ. Київ : ArtHuss, 2017. 688 с.
6. Гомперц В. Незрозуміле мистецтво. Від Моне до Бенксі; пер. з англ. Київ : ArtHuss, 2019. 464 с.
7. Ключко Д. Сховане мистецтво. Київ : ArtHuss, 2021. 192 с.

8. Ковальчук І. Мистецтво ХХІ століття: нові форми та виклики освіти. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2022.
9. Лодигіна А. Історії українських митців. Олександра Екстер. Київ : Yakaboo Publishing, 2021. 48 с.
10. Ложкіна А. Перманентна революція: Мистецтво України ХХ – поч. ХХІ ст.; пер. з англ. Київ : ArtHuss, 2019. 256 с.
11. Сільваші Т. Дерево Одиссея / Т. Сільваші. Київ : ArtHuss, 2020. 160 с.
12. Скляренко Г. Сучасне мистецтво України. Портрети художників. Київ : ArtHuss, 2018. 272 с.
13. Скляренко Г. Українські художники: з відлиги до незалежності. Київ : ArtHuss, 2018. 240 с.
14. 65 українських шедеврів. Визнані й неявні / упоряд. Д. Ключко. Київ : ArtHuss, 2019. 272 с.

Додаткова

1. Акінша К. У центрі бурі: Модернізм в Україні, 1900–1930-ті роки.; пер. з англ. Київ : Thames & Hudson, 2022. 288 с.
2. Гессел К. Історія мистецтва без чоловіків / К. Гессел ; пер. з англ. Київ : Yakaboo Publishing, 2023. 512 с.
3. Годфрі Т. Історія сучасного мистецтва / Т. Годфрі ; пер. з англ. Київ : Art Huss, 2021. 416 с.
4. Малевич К. Автобіографічні записки 1918–1933. Київ : Rodovid, 2018. 144 с.
5. Фовкес М. Центрально- та східноєвропейське мистецтво з 1950 року / М. Фовкес, Р. Фовкес ; пер. з англ. Лондон : Thames & Hudson, 2020. 224 с.
6. Хокні Д. Історія зображень / Д. Хокні, М. Гейфорд ; пер. з англ. Київ : ArtHuss, 2017. 360 с.

Інтернет-ресурси

1. Бібліотека українського мистецтва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uartlib.org/>.
2. ArtLvivOnline: Художники та художниці Львова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://art.lviv-online.com/profile/>.
3. KyivGallery: Основні арт-стилі образотворчого мистецтва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://kyiv.gallery/statii/osnovni-art-styli-obrazotvorchoho-mystetstva>.
4. Smarthistory: Art History Resources [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://smarthistory.org/>.
5. WikiArt.org: Visual Art Encyclopedia [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.wikiart.org/>.